

Heby kommuns författningssamling

KOMMUNFULLMÄKTIGE

ISSN 2000-043X

HebyFS 2020:20

Infördes i
författnings-
samlingen den
18 maj 2020.

Mål och riktlinje för det minoritetspolitiska arbetet

Kommunfullmäktige beslutade¹ den 21 april 2020 om detta styrdokument.

Inledning

År 2000 anslöt sig Sverige till Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Riksdagen har kompletterat definitionen av nationell minoritet i artikel 5 i ramkonventionen och beslutat om följande kriterier för att en grupp ska räknas som nationell minoritet i Sverige. Gruppen ska ha:

- en uttalad samhörighet och en (till antalet i förhållande till resten av befolkningen) icke dominerande ställning i samhället,
- en religiös, språklig, traditionell och/eller kulturell tillhörighet,
- en vilja och strävan att behålla sin identitet,
- historiska eller långvariga band med Sverige.

Utifrån dessa kriterier har judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar erkänts som nationella minoriteter. Samer har även erkänts som urfolk. I språklagen (2009:600) anges att de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Den 1 januari 2019 trädde revideringar i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft. Lagändringarna förstärker rättigheterna för de nationella minoriteterna och minoritetsspråken vad gäller bland annat information och inflytande. Barns och ungas möjligheter till inflytande ska främjas särskilt. Grunden för framtagandet av detta styrande dokument är paragraf 5 b i samma lag i vilken stadgas att kommuner och landsting ska anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete.

Enligt § 7 lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk kan en kommun ansöka om att få ingå i ett så kallat förvaltningsområde för finska, meänkieli eller samiska. Beslut därom fattas av regeringen. Ett förvaltningsområde kan beskrivas som ett administrativt område. Utöver de rättigheter som omfattar samtliga nationella minoriteter finns särskilda rättigheter som gäller inom förvaltningsområdena för finska, meänkieli och samiska. Heby kommun ingår inte i ett förvaltningsområde.

¹ Kf § 28/2020.

Syfte

Syftet med mål och riktlinje för minoritetspolitiskt arbete är att:

- säkerställa att Heby kommun följer rådande lagstiftning,
- säkerställa de nationella minoriteternas inflytande och delaktighet, särskilt vad gäller barn och ungdomar,
- informera medborgare tillhörande en nationell minoritet om sina rättigheter,
- främja nationella minoriteters möjligheter att behålla och utveckla sitt språk och sin kultur i Heby kommun,
- särskilt främja barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket.

Mål

Heby kommuns mål för sitt minoritetspolitiska arbete är att skydda de nationella minoriteterna och främja deras möjligheter till inflytande och delaktighet samt främja att de historiska minoritetsspråken hålls levande.

Riktlinjer

Riktlinjerna beskriver Heby kommuns arbete och ansvarsfördelning. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för samordning av det minoritetspolitiska arbetet.

Inflytande och delaktighet

Samtliga nämnder ska ge möjlighet till nationella minoriteter inflytande i frågor som berör dem samt så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i dessa frågor. Kommunstyrelsen ansvarar för samordning av dessa samråd.

Vad gäller barn och ungas möjlighet till inflytande och delaktighet i frågor som rör dem ska dessa särskilt främjas och nämnden ska anpassa formerna för inflytande till deras förutsättningar.

Information

Kommunstyrelsen ansvarar för att övergripande information om de nationella minoriteternas rättigheter finns tillgängligt på Heby kommuns hemsida i enlighet med § 3 lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Språk och kultur

Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

Skola

Utbildningsnämnden ansvarar för att erbjuda elever inom grundskolan och grundsärskolan som tillhör någon av de nationella minoriteterna modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk samt informera vårdnadshavare om denna rättighet.

Kultur

De nationella minoriteternas språk och kultur ska integreras i nämndernas ordinarie verksamheter t.ex. i bibliotekets utbud av litteratur, tidskrifter m.m.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att tillgängliggöra information om nationella minoriteters möjlighet att bilda föreningar och söka de föreningsbidrag som kommunen erbjuder till bl.a. kulturföreningar.

Äldreomsorg

En kommun som inte ingår i något förvaltningsområde ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska, om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper. Kommunen ska även beakta de äldres behov att upprätthålla sin kulturella identitet.

Vård- och omsorgsnämnden ska i anledning av detta:

- vid inkommen ansökan om bistånd inom ramen för äldreomsorg informera om möjligheterna till sådan service och omvårdnad som anges i stycket ovan (se §§ 19 och 18 a lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk).
- inhämta information om vilka språkkunskaper, inklusive minoritetsspråk, som personalen inom äldreomsorgen besitter och huruvida personalen vill använda sig av dessa språkkunskaper i tjänsten. Vid rekrytering av personal inom äldreomsorgen ska de sökandens språkkunskaper, inklusive språkkunskaper inom minoritetsspråk eller/och kunskaper inom minoritetskultur, beaktas.

Myndighetskontakt

Utänför ett förvaltningsområde har enskilda rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i förvaltningsmyndigheters ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdande för part, om ärenden kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråket. Förvaltningsmyndigheter ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska där detta behövs i enskildas kontakter med myndigheten.

Om det finns personal som behärskar finska, samiska och/eller meänkieli och vill använda sig av språket i tjänsten, ska nämnden erbjuda enskilda personer att använda språken vid muntliga och skriftliga kontakter som rör ett enskilt ärende.

Samtliga nämnder ska inhämta information om vilka språkkunskaper medarbetarna innehar, inklusive nationella minoritetsspråk, och som de vill använda i tjänsten.

Om det finns behov ska nämnderna arbeta för att det finns personal med kunskaper i finska, samiska och meänkieli som kan hjälpa personer vid kontakt med nämnderna/nämndernas verksamheter.

Uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för att följa upp dokumentet minst en gång per mandatperiod.

Styrdokumentet träder i kraft den 18 maj 2020.

Olof Nilsson
Ordförande i kommunfullmäktige

Emma Burstedt
Kommundirektör